

becsült, tulnyomó részben szilfatörzsekből álló ugynevezett fehérfa, az eladásból kivételt és csak a vágásterületen található tölgytörzsek adtak el. Az így visszamaradt szilfatörzsek a vágásterületről értékesíthetőségük lehetetlensége miatt sok évig eltávolíthatók nem voltak, habár elterebélyesedtek és a tölgyfa-fiatalost elnyomással fenyegették. Ezek a szilfák csak a helyi tűzifaszükséglet fedezésére alacsony egységáron törzsenként adtak el, az utolsó maradékok pedig egyik város faizásra jogosult lakóinak tűzifajárandósága fejében adtak ki. Mintegy 10 esztendő folyt le, amíg ezen törzsek beárnyékolásától a vágásterület szépen fejlődő fiatalosa teljesen felszabadult.

Az itteni vagyonszükséglet tulajdonát képező szávamenti koros tölgyesekből az ugynevezett fehérfa már teljesen hiányzik, mert az az igényjogosultak részére fajárandóságuk fejében már évekket ezelőtt kiadatott, úgyhogy jelenleg egyes vagyonszükséglet igényjogosultjainak tűzifaszükségletét vagy a m. kir. kincstártól, vagy vállalkozóktól szerzik be, egynémelyike pedig gondban van már aziránt is, hogy igényjogosultjainak fajárandóságát a jövőben honnan és miképen fogja beszerezni.

Ily viszonyok mellett tehát a m. kir. kincstár teljesen nyugodt lehet afelől, hogy az erdőbirtokához tartozó középkorú állományokban áterdőlés útján házilag kitermelendő tűzifáját mindenkor előnyösen fogja értékesíthetni, amire teljes reményt nyújt az ez évben gyérités útján két erdőgondnokság kerületében házilag kitermelt tűzifának előnyös eladása is, amidőn az eladásra bocsátott faanyag 42% felülfizetéssel adatott el s azt a bródi vagyonszükséglet igényjogosultjai tűzifajárandóságának a szállítója vásárolta meg.

A m. kir. kincstári erdőségek halaszvizei.

(1910. évi állapot.)

Irta: *Simonffy Gyula.*

(Folytatás.)

A halnépesség — a Duna folyamtól eltekintve, melynek halnépessége közepes, sőt kedvező idő- és vízjárású viszonyok mellett sűrű — általában véve ritka és a multhoz képest apadó irányzatot mutat. Az átlagosnál még ritkább a népesség az ohababisztrai

ogradinai és herkulesfürdői erdőgondnokságok területében, sőt a dalboseczi és berzászkai erdőgondnokságok területében fordulnak elő olyan patakok is, amelyeknek vize teljesen néptelen.

A vizek ritka halnépességének, illetőleg elnéptelenedésének egyik főoka az orvhalászat nagymérvű elterjedtségében keresendő. Az orvhalászatnak minden módja, de különösen annak legártalmasabbjai: a robbanó- és kábitószerrel való halászás szokásos. Különösen a Romániával szomszédos részeken a kábitószerrel közül igen elterjedt a fekete ökörfark-kórónak (*Verbascum nigrum*) használata. A haltenyésztésre kártékony befolyást gyakorló körülmények közül említendő még az ohababisztrai erdőgondnokság területében a vasművek, a márványkőfűrészek szennyvizei; a berzászkai erdőgondnokság által közölt adatok szerint egyes patakok elnéptelenedésének oka az erdei kihasználásban is keresendő; továbbá az ezen vidéken uralkodó nagy árvizek, így 1911-ben, végül a nagy nyári szárazságok is tetemes kárt okoztak. A halak vándorlását 4 duzzasztó, illetőleg völgyzáró gát akadályozza.

Halköltőház van az ohababisztrai, dalboseczi erdőgondnokságok területében, összesen 13 drb. kaliforniai költőedénnyel felszerelve.

A költőházakban 56.000 drb. sebes és szívárványos pisztráng-ikrát költöttek ki, melyből 27.000 drb. zsenge ivadék származott, tehát az összes ikramennyiség 42%-a.

Ivadéknevelő tavak nincsenek.

Az orsovai erdőhivatal erdőgondnokságai általában véve bérletileg értékesítik halasvizeiket, egyes helyeken a kedvezőtlen helyzeti viszonyok következtében értékesítetlen a halászat, míg a herkulesfürdői erdőgondnokságnak a fürdő körüli vizeit a fürdőigazgatóság — a fürdőzők sportigényeire való tekintettel — külön kezeli.

Bérletileg értékesítetik egészben véve 650 kat. hold 1130 □-öl terület 182 K évi bérért. Ebből a bérletileg értékesített terület 1 kat. holdjára 28 fillér, az összes vízterület 1 kat. holdjára 15 fillér esik. A halászatból befolyó jövedelem csekélységére vonatkozólag meg kell azonban jegyeznünk, hogy a Duna folyam balparti félmedrét, amely körülbelül 250 kat. holdat tesz ki, az adakalei török lakosság az 1910. évig háborítatlanul halászta. Ezen halászati

jognak az 1910. évben történt birtokbavétele után urijog elismerése czimén fizetendő 1 K évi bér mellett adatott nevezett sziget lakosainak bérbe, úgy hogy ezen területrészt leszámításával a bérbeadott terület 1 kat. holdja évenként 45 fillért jövedelmez.

XIV. *Az apatini m. kir. erdőhivatal* nagykiterjedésű halaszvizei Bácsbodrog vármegyében 78—84 m tengerszintfeletti magasságban terülnek el és azokat részben az élő Duna folyam és az azzal rendes vizállás mellett összefüggő holtágak, fokok, mélyedések, barák, részben olyan területek alkotják, melyek csupán magas vizálláskor — azonban rendszerint minden évben — összeköttetésbe jutnak a Duna folyammal, amelyek tehát csupán ilyenkor, illetőleg az ár apadása után halászhatók. Ezek a területek rendszerint az árterületben fekszenek és művelési ágak szerint igen különbözők, nagyobb részük azonban lággyerdő. Terjedelmük is tekintélyes nagyságu, amennyiben ez a *csupán magas vizállás mellett vízzel borított terület körülbelül 13.925 kat. holdat tesz ki.*

Ennél az erdőhivatalnál fordul elő, hogy egyes erdőgondnokságokban, így az apatini, a bezdáni és a palánkai erdőgondnokság kerületében vitás halászati jogok vannak. A halászati jog bitorlása miatt az apatini volt urbéresek, a kupuszini kucska érdekeltiség, Bácskertes község és a pelonai urbéresek ellen a perek folyamatba tétettek, Monostorszeg község határaitban a kincstárt megillető halászati jognak a törvény 4. §-a alapján leendő közigazgatási hatósági megállapítása pedig kérelmezett.

Az apatini erdőhivatalnak az apatini, bezdáni és doroszlói erdőgondnokságai által kezelt és a Duna folyammal összefüggésben álló vizei az 1888. évi XIX. t.-cz. 31. és következő szakaszai alapján alakított *dunaszekcsődrávatoroki* halászati társulat*) kötelékéhez tartoznak s így ezen vízterületeken a halászat gyakorlása és a halászati jog értékesítése csupán a kormányhatóságilag jóváhagyott társulati üzemterv korlátai között történhetik.

Az üzemterv az értékesítésre vonatkozólag az 1910. év végéig jelentékeny korlátozásokat nem tartalmazott, amennyiben bizonyos feltételek mellett egyes halászati jogtulajdonosok önállóan is bérbeadhatták vizeiket.

*) Alapszabályait jóváhagyta a 1895. évi 36851. sz. F. M. r.

Az összesen 5453 kat. hold 230 □-ölet kitevő, állandóan vízzel borított terület erdőgondnokságok szerint a következőképp oszlik meg:

	Kat. hold	□-öl
1. apatini erdőgondnokság	1255	927
2. bezdáni	1665	363
3. doroszlói	27	1099
4. palánkai	2504	841

Az erdőhivatal vizei a dévérkeszeg szintájához tartoznak, s mint ilyennek főhalfajai az Alsó-Dunán otthonos halak, tehát a dévérkeszeg, a ponty, a süllő, a harcsa, a csuka és a tokfélék, ezek között azonban a víza manapság már alig kerül ide fel; különösen a szépen kifejlett példányok már inkább csak a Vas-kapu alatti Dunán foghatók.

A halnépesség az idő- és vízjárás viszonyai szerint változó, kedvező vízjárás és ívás után sűrű, általában véve azonban csak közepes.

Az apatini halászat a környékbeli lakosságra nézve nagy szociális és nemzetgazdasági jelentőséggel bír. A halászati jog bérlete, a bezdáni erdőgondnokságot kivéve, nagyobb részben kitanult és a halászatot kenyérkeresetképp üző halászmesterek kezében van, akik iparukat részint saját legényeikkel és inasaikkal, részint kis (részben vagy szakmányos) halászokkal gyakorolják. Az erdőhivatal által közölt adatok szerint több százra megy itt a halászatból élő népesség száma.

Talán éppen azért, mert a halászati ipar fejlett s a halászati üzem szervezett, az orvhalászat nem nagymérvű s inkább csak sporadikus esetekről lehet szó.

Mesterséges halászati berendezés az erdőhivatal kezelésében nincs. A haltenyésztés és halvédelem teendőit a kincstári közegeken kívül — helyenként külön halőrök alkalmazásával — a halászati társulat végzi, többek között jelentékeny mennyiségű süllő-ikrát helyezvén és költetvén ki a társulati vizekben.

Az apatini erdőhivatal halasvizeit kizárólag bérletileg értékesítik. Az ezen kerületbeli halászat közgazdasági jelentősége kiváló. Kedvező időjárásnál oly nagy tömegű és aránylag olcsó hal (pontyfélék, keszegfélék) kerül innét közelebb-távolabb vidéken for-

galomba, hogy az itteni halászatnak a közéletmezésre való befolyása érezhető. Kiváló jelentősége van — mint említettett — az itteni halászatnak azért is, mert számos halászcsaládnak nyújt állandó megélhetést. A halászatilag hasznosítható területek nagysága, másrészt azok minősége folytán a halászat az erdőhivatalnak is tekintélyes jövedelmet hajt.

Az erdőhivatal kerületében bérletileg értékesítették 19.378 kat. hold 786 □-öl *halászatilag hasznosítható terület* évi 43.680 K bér mellett. Ebből az értékesített terület 1 kat. holdjaira 2 K 25 f esik.

Meg kell azonban jegyezni — amit már fentebb érintettem, hogy az erdőhivatal vízterületei közül csupán 5453 kat. hold az állandóan vízzel borított terület s miután a bérleti területek rendszerint úgy vannak csoportosítva, hogy az állandóan vízzel borított terület a hozzátartozó s csupán magas vízálláskor vízzel borított területtel együtt alkot egy bértárgyat: ezen különböző minőségű területek bérjövödelme külön-külön ki nem mutatható.

Halászati szempontból természetesen nehéz különbséget tenni ezen kétféle területcsoport értéke között, mert azok a természet rendje szerint mintegy kiegészítik egymást. A folyó mély vize a halak téli tartózkodási és rejtekhelye; az áradásnak kitétt, aránylag sekély vízzel borított terület tavasszal ívó, szaporító helyül szolgál s egyúttal a halak „terített asztala“, ahol bőségesen táplálkozván, szépen kifejlődnek és az árvíz visszavonulása után részben az apadó vízzel a folyóba térnek vissza, részben a nagyobb mélyedésben rekednek meg, ahonnan tömegesebben foghatók ki.

Amint tehát az elmondottakból következik, a folyóvizek természetes behalásítása, illetőleg a halállomány természetes felujulása ezen vízjárta területek nélkül el sem képzelhető s így halászati szempontból ezeket a területeket sem lehet kevésbé értékeseknek tekinteni.

Meg kell végül még jegyezni, hogy az itt közölt jövedelmességi adatok a lugosi erdőigazgatóság hasonló adataival való összehasonlításra nem alkalmasak. A lugosi erdőigazgatóságnál közölt holdankénti 12 K 16 fillér jövedelem ugyanis nem a magas víz által járt összes területre, hanem csupán a mocsár, illetőleg holtágoknak a leggyakoribb (átlagos) vízjárások folytán kialakult

medrére, területére vonatkozik, míg az apatini erdőhivatalnál az összes vízjárta területre. A holdankénti jövedelmek közötti különbség nem olyan nagy, ha az apatini erdőhivatal bérjövödelmét csupán erre az állandóan vízzel borított területre osztjuk el; ilyen számítás mellett 1 kat. hold állandóan vízzel borított terület 8 K 01 fillért jövedelmez.

(Folyt. köv.)

EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK.

Meghívó

az „Országos Erdészeti Egyesület“ közgyűlésére.

Az „Országos Erdészeti Egyesület“ f. évi rendes közgyűlését *december hó 15-én* d. e. 11 órakor Budapesten, saját helyiségeiben (V. Alkotmány-u. 6. sz., II. emelet) tartja meg a következő tárgysorozattal:

1. Jelentés a legutóbbi közgyűlés óta kifejtett egyesületi tevékenységről.

2. Tizenegy választmányi tag választása. Az alapszabályok értelmében kilépnek, de újra választhatók: Ambrózy Lajos báró, Arató Gyula, Eszterházy Miklós herceg, Hirsch István, Kaán Károly, Tavi Gusztáv, Török Gábor, Tuzson János dr. és Zselénszky Róbert gróf. Két hely elhalálozás következtében van üresedésben, az egyik 1, a másik 3 évre.

3. Jelentés az 1911. évi számadások megvizsgálásáról és az 1913. évi költségvetés megállapítása.

4. Jelentés a Deák-Ferencz-alapítvány kamataiból kiirt pályázatok eredményéről és javaslat az alapítvány rendelkezésre álló kamatainak hovaforditása ügyében.

5. Indítvány az 1913. évi közgyűlés helyére és tanácskozási tárgyaira nézve.

6. Indítványok az egyesület céljainak előmozdítására általában. (Ily indítványok az alapszabályok értelmében a közgyűlést megelőző napig a titkári hivatalnak írásban bejelentendők.)